

Lysebu, 27. april 2010 – Svein Lorentzen

Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning (I) (2005 – 2010)

Formål

- å framskaffe ny viten på underforskede, praksisrettede områder tilknyttet barnehage, skole og lærerutdanning
- å bygge langsiktig FoU-kompetanse i lærerutdanningene
- å bidra til phd-utvikling og oppbygging av førstestillingskompetanse i lærerutdanningene

- **å utvikle varige FoU-nettverk mellom lærerutdanningsinstitusjoner, regionalt, nasjonalt og internasjonalt**
- **å utvikle nye og virksomme måter å formidle og kommunisere forskningsresultater på, slik at forskningens relevans og nytteverdi styrkes**

- **å videreutvikle kontakt og samarbeid mellom lærerutdanningene og barnehage/skole, basert på et partnerskap om praksisrettet FoU**

Forskningsfeltet

- **Innholdet i barnehagen/skolen**
- **Barnehagen/skolen som organisasjon**
- **Overgangen teori/praksis i lærerutdanningene**

Prosjektene

- **32 prosjekter, godt fordelt på lærerutdanninger, institusjoner og regioner**
- **17 grunnopplæringsprosjekter**
- **13 barnehageprosjekter**
- **2 lærerutdanningsprosjekter**
- **De aller fleste kvalitative**
- **De aller fleste på innholdssiden (mange spesialpedagogiske), noen på organisasjon/ledelse**

- **12 prosjekter knyttet til skolefag/fagområder:**
- **4 språk/morsmål**
- **2 matematikk**
- **2 IKT**
- **1 religion**
- **1 estetiske fag**
- **1 yrkesfag**
- **1 naturfag (Erik Knain: Elever som forskere i naturfag)**

Porteføljeanalyse våren 2009

- **I PraksisFoU-programmet stilles særlige krav til at forskningen skjer i tett samarbeid med brukere i sektoren, og særlige krav til praksisrelevans og formidling ut til brukerne.**
- **Samtidig forventes PraksisFoU å levere i forhold til vitenskapelige kriterier om kvalitet og relevans.**

Prosjektlederne

- **Flest kvinner som prosjektledere i barnehageprosjektene, omvendt for grunnopplæring/lærerutdanning (69/44)**
- **Høy gjennomsnittsalder (snitt: 59)**
- **Høy kompetanse (19 professorer)**

Stipendiatene

- **18 (24) stipendiater: 15 kvinner, 3 menn**
- **Gjennomsnittsalder: 44 (snitt UoH utdanning: 38, UoH generelt: 33)**
- **10 av stipendiatene tiknyttet forskerskole**
- **De fleste med relevant arbeidserfaring**
- **Stor tilfredshet med veiledning, men behov for større fellesskap**

Prosjekttilknytning til praksisfeltet

- De aller fleste prosjektene har sterk praksistilknytning, og er utviklet i et samarbeid med praksisfeltet
- Kun 2 av 32 prosjekter er kommet i stand etter initiativ fra praksisfeltet

Realisering av intensjoner - plussfaktorer

- **Tett kontakt forskning/praksisfelt**
- **Relevans for praksis og lærerutdanning**
- **Endringsvilje hos aktørene (praksis og lærerutdanning)**

Realisering av intensjoner - minusfaktorer

- **Forskningsetisk krevende (involvering av ikke-forskere, barn – anonymitet)**
- **Tids-/ressurskrevende**
- **Lite teoriutviklende**
- **Uklar grense mellom forskere og praksisutøvere**

Formidling

- **Programmet har meget stor formidlingsaktivitet**
- **Dette gjelder alle typer formidling**
- **Sannsynligvis er dette en av programmets mest markante suksessfaktorer**

Studentinvolvering

- **Liten studentinvolvering registrert i prosjektene**

Konklusjon

- **PraksisFoU I ser ut til å realisere hovedpunkter i målsettingen. Dette gjelder forankring i lærerutdanning, praksisinvolvering/relevans, sentral tematikk, forskeropplæring og formidling/kommunikasjon.**
- **Det eksisterer et betydelig potensial, bl.a. når det gjelder forpliktende praksisdeltakelse, helhetstenkning teori/praksis, kvalitetssikring av prosjekter, systematisk kompetanseoppbygning av FoU-miljøer**

***Praksisrettet FoU for barnehage,
grunnopplæring og lærerutdanning (II)***
(2010 – 2014)

Mål og innhold

Bidra med kunnskapsutvikling som:

- **styrker FoU-kompetansen og øker FoU-aktiviteten i lærerutdanningene**
- **hever kvalitet og relevans i den praksisnære utdanningsforskningen**
- **gir den praksisnære forskningen større bredde og mangfold både når det gjelder teoriforankring og metodebruk**

- **legger grunnlag for utvikling av nye redskaper og metoder innenfor praksisfeltet som kan heve kvaliteten på barns og elevers utvikling og læring**
- **stimulerer til økt anvendelse av forskningsresultater og erfaringer fra utviklingsarbeid i profesjonsutøvelsen i barnehage, grunnsopplæring og lærerutdanning**

- **styrker vilkårene for og samarbeidsevnen mellom lærerutdanningene og praksisfeltet slik at forskningsresultater og erfaringer kan komme til nytte**
- **bidrar til å se praksis i barnehage, skole og lærerutdanning i sammenheng med organisering, styring og ledelse på ulike nivå i utdanningssektoren.**

Særlige momenter

- **Samarbeid forskning/praksisfelt**
- **Lavere gjennomsnittsalder på forskere/stipendiater**
- **Konsentrasjon av innsats**
- **Barnehage**
- **Nettverk/samarbeid/forskerskole**

Organisering

- **Eget programstyre. Egen programplan.**
- **Samarbeid med *Utdanning 2020*, vurdering av tettere kobling på sikt.**
- **Felles støttetiltak. Helhetlig administrasjon.**

Tidsramme/ressurser

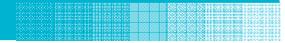
- **2010 – 2014**
  - **23 mill. pr. år – samlet 115 mill.**
-
- **2010: Utfasing av PraksisFoU I – innfasing av PraksisFoU II**

Utdanning 2020

- Nytt tiårig forskningsprogram om og for utdanningssektoren – fra barnehage til doktorgradsutdanning
  - Etterfølger programmet *Kunnskap, utdanning og læring - KUL* (2003-2007)
  - Løper parallelt med *Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning - PraksisFoU*
- Total budsjetttramme ca 240 mill. kroner
- Finansiert av Kunnskapsdepartementet

Hovedmål

- Fremme forskning på et høyt vitenskapelig nivå og styrke kunnskapsgrunnlaget for politikkutforming, forvaltning, profesjonsutdanning og profesjonsutøvelse.
- Stimulere flere fag og forskningsmiljøer til å forske på problemstillinger knyttet til utdanningssektoren og til grenseflatene mot andre sektorer.

Forskningstemaer

- A. Utdanningens mål, innhold, undervisnings- og arbeidsmåter
- B. Vurderingsformer, læringsprosesser og læringsutbytte i utdanningene
- C. Styring, ledelse og organisering av og i utdannings- og forskningsinstitusjoner
- D. Utdanning og samfunn

Stor respons fra forskningsmiljøene til første utlysning

- Totalt 92 søknader for 521 mill. kr
  - 50 moderate forskerprosjekter for 289 mill. kr
(høgskolene:21, universitetene:18, instituttene:11)
  - 16 store integrerte forskerprosjekter for 220 mill. kr
(universitetene:7, instituttene 6, høgskolene:3)
  - 26 forprosjekter for 12 mill. kr
(høgskolene:13, universitetene:11 instituttene:2)

Søknadsbehandling og tildeling

- Møter med internasjonale ekspertpaneler
  - 50 % av søknadene ble vurdert støtteverdige
- Tildelingsmøte i programstyret
  - To store integrerte forskerprosjekter (innvilgelse: 12%)
  - Tre (+ett) moderate forskerprosjekter (innvilgelse: 8%)
  - Åtte forprosjekter (innvilgelse: 32%)
- Totalt tildelt i første runde: 55 mill. kr (innvilgelse: 11%)

Anbefalinger til søkermiljøene

- **Forankre søknader i sterke fagmiljøer, gjerne i nettverk, men med definert økonomisk/administrativt ansvar i én institusjon**
- **Legg vekt på kompetanse og erfaring hos prosjektleder/prosjektledelse**
- **La nettverkene inkludere definerte oppgaver for kompetanseutvikling**
- **Bygg søknaden på tidligere forskning, men finn nye innfallsvinkler som er prioritert i utlysning/programplan**

- **Ha en klar forankring i et internasjonalt nettverk, men ikke bruk søknaden som reisekasse**
- **Legg organisert forskerutdanning (ph.d. /post.doc.) inn i søknaden**
- **Samarbeid med relevante forskerskoler**
- **Tenk nytt og konkret om nordisk FoU-samarbeid, f.eks. når det gjelder forskerutdanning**
- **Legg vekt på formidlingsdimensjonen**

- **Knytt prosjektet til nasjonale og internasjonale utviklingstrekk innenfor skole og høyere utdanning**
- **Legg vekt på å utvikle relevant teori som resultat av prosjektet**
- **Forankre prosjektet konkret og definert i skole/praksisfeltet, hvis dette er et krav/ønske**
- **Utvikle søkerkompetanse i fagmiljøene**
- **Ha en plan B (og C) hvis søknaden ikke blir innvilget**